

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
ORAZ OSIĄGNIĘTY EFEKT RZECZOWY I EKOLOGICZNY
ZADANIA EDUKACYJNEGO**

Nazwa i adres Dotowanego:

Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu
Lubań, ul. Tadeusza Maderskiego 3
83- 422 Nowy Barkoczyn

Tytuł projektu:

„Ekologia i pszczoły - Współpraca się opłaca”

Umowa dotacji nr: WFOŚ/D/467/70/2018

Realizacja zadania edukacyjnego trwała od maja do grudnia 2018 r. Zadanie było podzielone na dwa działania:

Działanie 1: Podnoszenie świadomości ekologicznej producentów i konsumentów, poprzez promocję rolnictwa ekologicznego.

Za pomocą tego działania udało się wpłynąć na rozpoznawalność logo rolnictwa ekologicznego. Uczestnicy szkoleń, odwiedzający stoiska podczas wystaw i kiermaszów mieli okazję otrzymać ulotkę, plakat oraz gadżety z logiem ekologicznym. Natomiast producenci żywności ekologicznej mogli do zakupionych produktów rozdawać np. ulotki „Jak rozpoznać produkty ekologiczne”. Plakaty „Jak rozpoznać produkty ekologiczne” zostały również rozdysponowane do 16 Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego, gdzie zostały wywieszane na tablicach informacyjnych.

Współpraca z Pomorskim Stowarzyszeniem Producentów Ekologicznych BioPomorze również przyniosła efekty. Dzięki współorganizacji działań takich jak: Konkurs na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne, Kiermasz Produktów Ekologicznych, I Pomorski Ekofestiwal i Kartuski Targ Produktów Ekologicznych, działalność stowarzyszenia stała się bardziej rozpoznawalna na poziomie społeczności lokalnych. Udało się wykreować wartości ekologiczne w kategoriach interesu społecznego. Bogate zasoby środowiskowe zostały postrzegane w kategoriach „kapitału ekologicznego” będącego w dyspozycji społeczności lokalnych. Dbalność o środowisko przyrodnicze zaczęła kojarzyć się z szansą na rozwój – a nie jego barierą.

W ramach tego działania przeprowadzono:

1. Wojewódzki Konkurs na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne.

Celem Konkursu było szerzenie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego oraz rozpowszechnianie wiedzy o ekologii. Umożliwił również wymianę poglądów i doświadczeń. Konkurs obejmował:

- przeprowadzenie wojewódzkiego etapu Konkursu na Najlepsze Gospodarstwo Ekologiczne poprzez wizytację gospodarstw zgłoszonych do Konkursu
- nagrody dla uczestników Konkursu (szklane statuetki z pamiątkowym zdjęciem gospodarstwa oraz nagrody rzeczowe; m.in. narzędzia ogrodowe)

Do konkursu zgłosiło się 15 gospodarstw, Komisja poddała ocenie 14 w dwóch kategoriach: ekologia-środowisko – 6 i ekologiczne gospodarstwo towarowe – 8.

Informacje o konkursie zostały zamieszczone na:

- stronie internetowej www.podr.pl,
- w miesięczniku branżowym wydawanym przez PODR pt. „Pomorskie Wieści Rolnicze”
- plakatach, które zostały dystrybuowane przez członków stowarzyszenia BioPomorze, jak również wywieszane na tablicach informacyjnych w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego na terenie całego województwa

2. Wydano publikacje „Jak rozpoznać produkty ekologiczne”: ulotki (1500 egz.), plakaty (200 szt.) oraz wykonano dwie tablice informacyjne. Materiały te były dystrybuowane podczas wizytacji w gospodarstwach ekologicznych zgłoszonych do konkursu, uczestnikom sympozjum oraz wykorzystywane w czasie szkoleń, wystaw, targów i kiermaszów m.in.:

- Kiermasz Produktów Ekologicznych podczas Kaszubskiej Jesieni Rolniczej w Lubaniu w dniach 15-16 września 2018 r.,
- I Pomorski Ekofestiwal w Gdańsku w dniu 22 września 2018 r.
- Kartuski Targ Produktów Ekologicznych 29 września 2018.

Dodatkowo ulotka w wersji elektronicznej została zamieszczona na stronie www.podr.pl

3. Zakupiono materiały promujące rolnictwo ekologiczne (torby wielokrotnego użytku (300 szt.), notesy (300 szt.) i długopisy (300 szt.), ołówki (300 szt.), kredki do kolorowanki (300 szt.) wykonane z materiału przyjaznemu środowisku, które trafiły do uczestników zadania. Materiały te zostały oznakowane zgodnie z zasadami znakowania zadań dofinansowanych ze środków WFOŚiGW w Gdańsku.

4. Wydano edukacyjną kolorowankę z wyklejanką dla dzieci.

Tematem tej publikacji była ochrona środowiska, produkcja ekologiczna, znakowanie produktów ekologicznych itp. Poprzez zabawę dzieci, jak również dorośli, będą mogli nauczyć się rozpoznawać prawidłowo oznakowane produkty ekologiczne, zapoznać się z zasadami gospodarowania w systemie ekologicznym, co z pewnością wpłynie na zwiększenie ich świadomości ekologicznej i przełoży się na bardziej ekologiczny styl życia.

Kolorowanka została wydana w nakładzie 2000 egzemplarzy oraz zamieszczona w formie elektronicznej na stronie internetowej www.podr.pl.

Działanie 2: Chroniąc zapylacze, chronimy bioróżnorodność – bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin.

W ramach działania wykonano:

1. Sympozjum „Chroń zapylacze – bezpieczne, stosowanie środków ochrony roślin”
Zaprezentowano na nim tematy:
 - Wymagania weterynaryjne przy pozyskiwaniu i wprowadzaniu do obrotu produktów pszczelich - lek. wet. Katarzyna Balawender - inspektor weterynaryjny ds. bezpieczeństwa żywności; Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Gdańsku
 - Zatrucia pszczół pestycydami - objawy, przyczyny i postępowanie - dr Tomasz Kiljanek, Zakład Farmakologii i Toksykologii, Państwowy Instytut Weterynaryjny, Państwowy Instytut Badawczy w Puławach

- Ochrona roślin bezpieczna dla pszczół - mgr Grzegorz Manowski, PODR w Lubaniu

Tematyka wykładów związana była z pojawiającymi się zagrożeniami dla zapylaczy, związanymi ze stosowaniem chemicznych zabiegów ochrony roślin jak również środkami stosowanymi przez pszczelarzy do leczenia pszczół i dezynfekcji w pasiekach. W symposium wzięli udział pszczelarze rolnicy, przedstawiciele samorządu oraz uczniowie szkół rolniczych. W trakcie zapewniono czas na zadawanie pytań, dyskusję oraz serwis kawowy. Uczestnicy otrzymali również materiały konferencyjne. Symposium stanowiło znakomite forum prezentacji i wymiany poglądów, przyczyniając się do poznania i zrozumienia problematyki ginienia owadów zapylających spowodowanego obecnością substancji chemicznych w środowisku ulowym.

Ilość uczestników: 99 osób.

2. Broszura „Zatrucia pszczół”

Zawarto w niej aktualne i praktyczne informacje na temat zagrożeń pojawiających się podczas wykonywania zabiegów ochrony roślin oraz sposób postępowania w wypadku zatrucia owadów pożytecznych. Broszura pomoże pszczelarzom i rolnikom w zrozumieniu problematyki związanej z wystąpieniem zatrucia spowodowanego środkiem chemicznym., tym samym przyczyni się do ochrony owadów zapylających.

Broszura została wydana w nakładzie 1000 egzemplarzy oraz zamieszczona w formie elektronicznej na stronie internetowej www.podr.pl.

3. Naklejka „przypominajka” na opryskiwacze

Przypomina ona rolnikom wykonywującym zabiegi ochrony roślin o konieczności ochrony owadów pożytecznych. Znajdują się na niej zalecenia służące bezpiecznym opryskom. Naklejki są naklejane w trakcie obowiązkowego badania opryskiwaczy, w stacjach kontroli opryskiwaczy należących do PODR. Umieszczanie naklejek będzie prowadzone również w trakcie przyszłych atestacji opryskiwaczy, do wyczerpania nakładu.

Naklejka została wydana w nakładzie 1000 egzemplarzy oraz zamieszczona w formie elektronicznej na stronie internetowej www.podr.pl.

Dzięki realizacji wymienionych w sprawozdaniu obu zadań, osiągnięto założone we wniosku **wymierne efekty i produkty projektu**, które zostały opisane powyżej.

Wszystkie zrealizowane działania przyczyniły się również do osiągnięcia niemierzalnych efektów ekologicznych:

- wzrostu wiedzy beneficjentów w temacie zachowania bioróżnorodności
- wzrostu zaangażowania mieszkańców obszarów wiejskich oraz dzieci w ochronę bioróżnorodności
- wzrostu świadomości ekologicznej wśród mieszkańców naszego województwa
- większej rozpoznawalności logo rolnictwa ekologicznego
- wzrostu zainteresowania gospodarowaniem w systemie rolnictwa ekologicznego
- rozbudowy sieci lokalnych powiązań producentów ekologicznych oraz stymulowania rozwoju przetwórstwa i przedsiębiorczości na rynku produktów ekologicznych, m.in. poprzez współpracę ze stowarzyszeniem BIOPOMORZE
- nabycia wiedzy przez rolników o zagrożeniach dla zapylaczy, związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin
- ochrony owadów pożytecznych przed szkodliwym działaniem środków chemicznych
- zmniejszenia ilości pozostałości substancji chemicznych w produktach pszczelich

Podsumowując, efektem projektu jest podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, rozbudzanie wrażliwości ekologicznej oraz kształtowanie właściwej etyki zachowań wobec środowiska, zwłaszcza odpowiedzialnego stosowania środków ochrony roślin. Działania edukacyjne mają przygotować społeczeństwo do racjonalnego korzystania z zasobów przyrody, dążenia do kontaktu z czystym środowiskiem oraz poczucia odpowiedzialności za środowisko.

Zgodnie z umową dotacji nr WFOŚ/D/467/70/2018, informację o dofinansowaniu realizacji Zadania ze środków WFOŚiGW w Gdańsku, umieszczono na wszystkich wydanych materiałach informacyjnych, drukach projektowych, broszurach oraz na stronie internetowej www.podr.pl (bezpośredni odnośnik do działania www.podr.pl/projekty/ekologia-i-pszczoły-wspolpraca-sie-oplaca-2018/). O dofinansowaniu zostali również poinformowani uczestnicy konkursu, szkoleń, targów i symposium.

Harmonogram rzeczowo-finansowy projektu został zrealizowany a planowany efekt ekologiczny osiągnięty.